

ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА ХУТРА НОРКИ

Виконала:
студентка ФАМ
1 курсу 2 групи
Максименко Юлія

- Норка - одне з найпопулярніших тварин, для розведення яких організують звірівницькі господарства. Адже вони є головними "постачальниками" хутра для пошиття різних видів одягу і аксесуарів. Наприклад, норкова шуба - це мрія кожної жінки. Крім того, з даного матеріалу виробляють рукавиці, шапки, коміри, шарфи. Тому виникає великий попит на цих пухнастих звірят. Вони добре приживаються в неволі. Інакше кажучи, дуже вигідним і перспективним є розведення норки.

Загальна характеристика

- Норка - це маленьке хижа тварина з сімейства куницевих. Вона невеликих розмірів - 40-50 см (без хвоста). Її хутро гладкий, короткий, блискучий і володіє густим підшерстям. Всього налічується 300 різних кольорів. Самими ходовими вважаються вироби з коричневої, чорної, синьої і сріблясто-блакитний норки.
- Всім відомо, що відмінність забарвлення тварини визначається генами. Звідси і така різноманітність. Наприклад, колір темно-коричневий визначений 20 генами, в тому числі 14 домінантних і 6 рецесивних.

Основні забарвлення норок

- Стандартна темно-коричнева норка є основним різновидом. Займає вона передове місце і становить 33,7% всього поголів'я. Від цього виду в результаті мутацій і схрещувань отримують різні колірні групи.
- Чорна норка (джет) є домінантною мутацією. Її поява була зафіксовано в 1963-1964 роках в Канаді. Розмножується вона досить-таки добре. Плідність даного виду становить 4-5 цуценят.
- Сріблясто-блакитний колір зазначеного тварини - один з найвідоміших і поширених на фермах. Даний вид має середні розміри. Його чисельність 39,3% від загальної кількості тварин.
- Сапфіровий колір - результат проведення схрещування алеутської і сріблясто-блакитної норки. Середній висновок 4-5 цуценят. У даному випадку виходить блакитний димчастий забарвлення. Виживаність становить 87,6% загального поголів'я.
- Ночівля - ця забарвлення схожа на коричневу норку. Однак так як її пух відсвічує блакиттю, вона набагато красивіше. У даному випадку різнобарвність варіюється від світлого до блакитно-коричневого з відтінком шоколаду. Плідність такого виду тварин - 6 цуценят, а виживаність їх приплоду 89%.
- Європейська норка - це рідкісне тварина. Воно занесено до Червоної книги.
- Американська норка - широко поширена і прекрасно підходить для розвитку бізнесу з торгівлі її хутром

Розведення і розмноження

- Важливою господарською ознакою є відтворювальна здатність.
- найвищий відтворний потенціал мають тварини коричневого типу забарвлення Scanbrown та Scanglow, найнижчу - чорні норки ($P < 0,95$). Слід також зазначити, що на розмноження тварин мав вплив фактор адаптації до нових умов навколишнього середовища, утримання та годівлі.
- Одним із селекційних методів підвищення генетичного потенціалу та типізації сільськогосподарських тварин є поглинальне схрещування. Основна позитивна якість його полягає у поліпшенні тварин у широких масштабах за короткі строки без великих витрат праці та коштів
- Особливих успіхів було здобуто в господарстві розведення норок Mahogany із використанням тварин скандинавської селекції. Норки цього типу забарвлення відносяться до звірів коричневого типу. Використовуючи самок коричневого забарвлення та самців чорного, як у випадку зі стандартною темно-коричневою норкою, звірівниками господарства в результаті схрещування було отримано високі показники відтворення самок та резистентності молодняку: 5,6 щенят на самку, збереження молодняку до реєстрації становило 93,1%.
- Основним методом розведення норок хрестівок є проведення міжпорідного схрещування із використанням самок стандартного забарвлення та кращими за даними бонітування самцями-хрестівками. Отримане потомство, згідно з законами успадкування ознак, сформувалося на ? з тварин стандартного забарвлення та хрестівок. Накопичення гену хрестівки в господарстві в подальшому дасть змогу розводити кольорових форм норок цього типу.
- Вирощування тварин чорного та перлового забарвлення у звірогосподарстві планується шляхом чистопорідного розведення з цілеспрямованою селекцією на збільшення

- ▣ Основним завданням при утриманні хутрових тварин є забезпечення основних умов для збереження здоров'я утримуваних хутрових тварин на основі:
  - кваліфікованого догляду за тваринами;
  - створення умов, аналогічних до природних, а саме: відповідна свобода руху, фізичного комфорту та адекватних можливостей для догляду, годівлі, напування;
  - захисту від шкідливих кліматичних умов, травм, хвороб або розладів у поведінці та ін.
- ▣ Хутрові звірі характеризуються низкою біологічних особливостей, котрі загалом визначають специфічний характер організації виробничих процесів. Найважливішим є сезонність прояву таких складових життєдіяльності, як живлення, обмін речовин, розмноження та линька.

Щоб здійснити розведення норки, вам знадобляться:

- ▣ - клітини для звірків у необхідній кількості, де має знаходитися гніздо і майданчик для вигулу;
- ▣ - годівниця для їжі;
- ▣ - приміщення для забою і обробки шкур;
- ▣ - електрика, опалення, подача води, каналізаційна система;
- ▣ - місце для зберігання підстилки та корми;
- ▣ - приміщення для зберігання інвентарю;
- ▣ - площа для вивезення гною.
- ▣ Щоб організувати звірівницькі господарства, необхідні дозволи від СЕС, пожежного нагляду, ветеринара та інших органів.

Системи утримання

- На звірівницьких підприємствах зазвичай застосовують три системи утримання тварин: зовнішньокліткову, шедову та в закритих будівлях з параметрами мікроклімату, що регулюються.
- У норківництві доцільно використовувати шедову систему утримання. Вона забезпечує добру відтворну здатність звірів основного стада і сприяє вирощуванню відносно великого молодняка зі шкуркою високої якості. Конструкція шедів дозволяє механізувати доставку кормів до кліток, напування тварин, прибирання гною.
- Шеди — це довгі навіси з двома рядами кліток та проходом між ними. У кожній клітці є гніздо, що являє собою металевий сітчастий кошик (будиночок). Сітку виготовлено з нержавіючої сталі, яка не псує хутро. Зверху шеди мають дах з шиферу, який захищає норок від сонячних променів, дощу та снігу. Клітка має довжину 1 м, висоту — 65 см і ширину — 55 см. Її піднято над землею на 0,7—0,8 м. Для виходу із будиночка (металевого кошика) змонтовано лаз діаметром 9—10 см. За потреби лаз закривають металевою засувкою. Клітки у шедах розміщено однарусними рядами так, щоб будиночки виходили до центрального проходу, а сітчастий вигул — на зовнішній бік. Клітки блокують по 6—7 штук. Зверху будиночка вмонтовані дверцята, що являють собою сітчасту рамку. Внутрішні розміри будиночка становлять: ширина — 30 см, висота — 35 см, глибина — 30 см. Як підстилку для будиночків на звірофермі використовують соломку власного виробництва.

Гігієна вирощування молодняку

- Процес вирощування розпочинається власне з розвитку плоду в утробі матері, з організму якої плід одержує всі необхідні поживні речовини. У зв'язку з цим потрібно правильно організовувати годівлю вагітних самок.
- Постембріональний розвиток молодняку норки можна розділити на кілька періодів. Молочний період триває приблизно 30 днів і характеризується високою інтенсивністю росту. Перехідний період триває близько 10 днів і характеризується перебудовою організму у зв'язку з переходом від молочної їжі до іншої. Константа росту на початку цього періоду різко зменшується, а потім знову збільшується.
- Період юності триває з кінця липня до листопада. Цей етап можна розділити на дві фази. Перша триває приблизно до середини серпня; в цей час молодняк потребує дедалі більших обсягів і дає найвищий абсолютний приріст. У другій фазі (вересень — жовтень) темпи росту значно знижуються у зв'язку зі зміною літнього волосу на зимовий. Залежно від розвитку щенят і молодняку норку потрібно організовувати раціональну їх годівлю.

- Середня маса щенят при народженні становить приблизно 9 г. Для збереження ослаблених щенят і тих, що випали з гнізда, їх на 15 хв. переносять в інкубатор для підтримання життєвих функцій, де автоматично підтримується температура 37 °С (фото 4). Після взяття таких щенят з інкубатора їх підносять до гнізда, щоб матка обнюхала і прийняла в гніздо. Якщо ж матка не приймає своє щеня, то для нього підбирають подібну матку по породі і кількості приплоду і підсаджують до неї. Цей технологічний прийом сприяє високій збереженості приплоду на норковій фермі.
- До місячного віку щенят годує самка (фото). Молоко норки високопоживне і висококалорійне. У 100 г міститься 121 ккал, протеїну — 7,0 г, жиру — 8,0 г, а в 100 г сухої речовини молока — 560 ккал. Тому щенята на кінець молочного періоду (1 — 1,5 місяців) досягають живої маси 200 г.
- У нормального щеняти одразу після народження шкіра рожева, бархатиста і пружна на дотик. Очі розплющуються на 28 — 30-й день після народження, зуби прорізаються на 25 — 26-й день. Корм вони починають поїдати на 14 — 15-й день.
- У молочний період щенята утримуються біля матері. Кількість щенят у гнізді рахують на 15 — 20-й день. Показники записують у племінні картки, що прикріплені до клітки. Після підрахунку фермер замовляє нові картки на кожне щеня: вони стають їхніми «паспортами», де вказано номер і породу батька, матері, особистий номер тварини, номер шеда і клітки, також обов'язково вказується порода норки.
- Маток відсаджують на 25 — 30-й день, забираючи їх у спеціальні відведені шеда для маточного поголів'я. З 1,5-місячного віку щенят розпочинають ділити за статтю, тобто розбивають на пари: самця й самочку (одну пару) поселяють в одну окрему клітку. У двоярусних клітках можуть утримуватися по дві пари. Тим щенятам, яким не дісталася пари, підшукують пару з іншої сім'ї. До клітки прикріплюють племінну картку на двох сторонах сім'ї — на самця і самочку.

Годування норок

- ▣ Норки - хижі тварини в природі. Вони намагаються гризунами, різними дрібними звірами, яких ловлять, а також рибою та птицею. Харчовий раціон підбирається в індивідуальному порядку. Якщо ви вирішили розводити зазначених тварин у домашніх умовах, то їх потрібно годувати свіжою рибою, м'ясом, рослинною їжею, застосовувати особливі корми та молочні продукти. Правильне харчування забезпечить здоровий стан норки. Не годуйте їх відходами - це впливає погано на якість хутра та кольору. Слід використовувати живий корм. Наприклад, звичайних мишей. Розводити можна їх в домашніх умовах самостійно, при цьому корм для них використовується найдешевший.

- ▣ Норка з'їдає одну мишку на добу. Також вказане тварина годувати можна дешевою рибою. Однак не варто забувати, що дані звірята дуже схильні до різних хвороб. Тому необхідно підгодовувати їх вітамінами. Якщо хвороба з'являється, то вона здатна перетворитися на епідемію, і за кілька днів все норки можуть заразитися і загинути.

- ▣ Перелік необхідних продуктів для зазначених тварин:
  - Рибна , м'ясна їжа.
  - Зерно, комбікорм.
  - Жир риб'ячий.
  - Спеціальні вітаміни.
  - Трава.
  - Молочні продукти.

Зняття і первинна обробка шкурок

- Такі операції, як зняття і первинна обробка шкурок, істотно впливають на їхню товарну якість. На норковій фермі кожний фахівець має свої відпрацьовані технологічні функції і чітко виконує операції: знімає, знежирює, сушить. Ось основні етапи цього технологічного процесу:
- шкурку з тушки знімають механізовано за допомогою робота (хутром всередину);
- на спеціальному станку (за допомогою лез) знімають жир;
- шкурку вивертають назовні і «відкатують» у спеціальних барабанах (центрифугах) з крохмалем і тирсою, що надає шкурці блиску й додатково очищує від жиру (фото 10);
- видалення решток тирси проводять на спеціальному струшувачі (фото);
- натягують шкурки за допомогою робота на правки;
- правку вставляють у спеціальний возик на 200 правок;
- сушіння у сушильній камері (за температури 18 °С). Тривалість сушіння шкурок з самочок — 40—44, з самців — 60—64 години;
- сортування шкурок на добре освітлених столах, звертають увагу на їхні якість і розмір.
- Зберігають шкурки в окремій кімнаті, де підтримується певна вологість і температура до відправлення на аукціон спеціальним транспортом. Найбільший у світі Датський хутровий центр (аукціон) 2004 року одержав нову назву — Copenhagen Fur. Система сортування складається з таких показників: тип (основний колір норки), стать, розмір, колір, відтінок основного кольору, відтінок пуху, довжина ості, якість опушення.

Збут продукції

- Існує три варіанти реалізації норки:
  - Продаж живих тварин (сьогодні модно тримати екзотичних звірків в домашніх умовах).
  - Реалізація шкурок.
  - Здійснення пошиття хутряної продукції.
- Головне - налагодити споживчу мережу. Основними замовниками зазначеної продукції можуть стати хутряні фабрики, салони, які займаються продажем і пошиттям одягу та аксесуарів із

Орієнтовний розрахунок

■ Сума початкових інвестицій:

- купівля землі: $30 \text{ т} \times 700 \text{ грн/т} = 240 \text{ тис. грн}$
- купівля молодняка: $10 \text{ тис. норок} \times 960 \text{ грн} = 9,6 \text{ млн грн}$
- будівництво та оснащення ферми: 20 млн грн

Разом: 29, 84 млн грн

■ Витрати на рік:

- утилізація відходів: $20 \text{ га} \times 12 \text{ тис. грн} = 21 \text{ тис. грн}$
- Зарплата персоналу: (3 зоотехніка, 9 ветеринарів, 30 звірівників, 4 охоронця, 20 людей допоміжних служб) $\times 2,5 \text{ тис. грн/міс.} \times 12 \text{ міс.} = 1,5 \text{ млн грн}$
- корм: $60 \text{ кг/норка} \times 30 \text{ тис. норок} \times 2 \text{ грн/кг} = 3,6 \text{ млн грн}$
- електрику: $30 \text{ грн/норка} \times 30 \text{ тис. норок} = 90 \text{ тис. грн}$

Разом: 6 млн грн

■ Доходи на рік:

- продаж норок: $30 \text{ тис. шкурок} \times 400 \text{ грн/шкурка} = 12 \text{ млн грн}$

■ Прибуток перед оподаткуванням

$12 \text{ млн грн} - 6 \text{ млн грн} = 6 \text{ млн грн}$

■ Окупність бізнесу

$29,84 \text{ млн грн} : 6 \text{ млн грн} = 5 \text{ років}$

Висновок

- ▣ Підводячи підсумки, можна сказати наступне: для успішного бізнесу в даній сфері спочатку потрібно вкласти кошти, а також дотримуватися технологію розведення, вирощування, вакцинації та годування тварин. Якщо не дотримуватися всіх цих пунктів, то існує ймовірність загибелі всього поголів'я. Основною проблемою даного бізнесу є пошук відповідального покупця.